

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Visnyei Attila ügyvéd által képviselt felperesnek, a I. rendű, a Falviné dr. Szőke Veronika ügyvéd által képviselt II. rendű és által képviselt III. rendű alperesek ellen, kártérítés megfizetése iránt indult perében, a Budapest Környéki Törvényszék 2012. február 13. napján meghozott, 12.P.22.439/2011/12. számú ítélete ellen, a II. rendű alperes részéről 14., a III. rendű alperes részéről 13. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, a III. rendű alperesnek a II. rendű alperessel egyetemleges késedelmi kamatfizetési kötelezettségének kezdő időpontját 2010. december 23. napjára szállítja le.

Ezt meghaladóan az első fokú ítéletet helybenhagyja.

A felek fellebbezési eljárási költségeiket maguk viselik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes a keresetében az I-II-III. rendű alperest egyetemlegesen kérte kötelezni 30.131 euró, továbbá 60.000 forint és mindennek 2006. szeptember 11. napjától számított törvényes késedelmi kamatai megfizetésére. A kereset jogcímét a Ptk. 339., 345., 346. §-ában, illetve II. rendű alperessel szemben Ptk. 348. § (1) bekezdésében jelölte meg.

Az alperesek a kereset elutasítását indítványozták. A III. rendű alperes nem vitatta, hogy a káresemény időpontjában a II. rendű alperessel gépjármű felelősségbiztosítási jogviszonya állt fenn.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében kötelezte a II. és III. rendű alpereseket, hogy egymás közt egyetemlegesen fizessenek meg felperesnek 19.131 euró tőkét és ennek 2006. szeptember 11. napjától a kifizetés napjáig járó, a Magyar Nemzeti Bank által jegyzett euró LIBOR mértékű évi késedelmi kamatát. Kötelezte továbbá a II-III. rendű alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg felperesnek 150.000 forint perköltséget. A felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 488.000 forint eljárási illetékről akként rendelkezett, hogy abból 163.000 forintot a felperes, további 325.000 forintot II-III. rendű alperesek kötelesek megfizetni az állam javára. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az ítélet indokolása értelmében a II. rendű alperes alkalmazásában állt I. rendű alperes 2006. szeptember 11. napján a II. rendű alperes tulajdonát képező tehergépkocsival közlekedve nekiütközött az előtte haladó személygépkocsinak, amely az előtte haladó felperes tulajdonát képező autóbussznak ütközött. A felperes tulajdonát képező autóbuszban kár keletkezett. A kárt okozó gépjármű üzemben tartója a II. rendű alperes volt, így az elsőfokú bíróság a Ptk. 345. § (1) bekezdés, valamint a Ptk. 567. § (3) bekezdés alapján alkalmazandó 190/2004. (VI. 8.) Kormányrendelet 8. § (1) bekezdése alapján, a PK.38. számú állásfoglalásra is figyelemmel az I. rendű alperes kártérítési felelősségét nem, azonban a II. rendű alperes kártérítési felelősségét, továbbá a III. rendű alperes helytállási kötelezettségét a kárért megállapította. A Ptk. 355. § (4) bekezdés alapján a kár összecszerúségét a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján 18.000 euróban mint javítási költségben, továbbá 531 euró szakvélemény elkészítési költségben, 600 euró vontatási költségben látta megállapíthatónak. A késedelmi kamat mértékéről a Ptk. 231. § (2) bekezdés, míg a kezdő időpontról a Ptk. 366. § (1) bekezdés alapján határozott a 2006/111. eseti döntésre is figyelemmel. A perköltségről a pernyertesség-pervesztesség alapján a Pp. 81. § (1) bekezdés alapján rendelkezett. Utalt arra, hogy a bíróság joghatósága az 1969. évi 1. tvr. 39/A. cikkely (3) bekezdésén, az 1979. évi 13. tvr. 54. § és 56/A. § (1) bekezdésén alapul, míg az alkalmazandó anyagi jog a tvr. 32. § (1) bekezdése alapján a magyar jog volt.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a II. és a III. rendű alperes élt fellebbezéssel.

A II. rendű alperes fellebbezésében az ítélet részbeni megváltoztatását kérte akként, hogy a bíróság a felperest a perköltségben marasztalja, továbbá illeték megfizetésére is a felperest kötelezze, a kamatfizetés kezdő időpontját változtassa meg oly módon, hogy az az ítélet jogerőre emelkedésének a napja, továbbá az alperesek közötti teljesítési sorrendet oly módon kérte megállapítani, hogy a teljesítésre együttesen legyenek kötelezettek úgy, hogy a III. rendű alperes mint mögöttesen helytállási kötelezettséggel tartozó szervezet legyen elsődlegesen köteles teljesíteni és ezt követően behajthatatlanság esetén II. rendű alperes. Álláspontja szerint mögöttes helytállási kötelezettség a biztosítót terheli és nem a biztosítottat a Ptk. 559. § (1) és (2) bekezdés, valamint a 190/2004. (VI. 8.) Kormányrendelet 8. § (1) bekezdése, valamint 7. § (1) bekezdésében foglaltak alapján. E jogszabályi rendelkezések alapján megítélése szerint a teljesítés sorrendjét a bíróságnak akként kell megállapítania, hogy elsődlegesen a biztosító köteles helytállni, így a II. rendű alperessel szemben végrehajtás csak akkor vezethető, ha a követelés összege a biztosítótól nem lenne behajtható. Hivatkozott

arra, hogy kárért való felelősségét nem vitatta, azaz a jogalap tekintetében az elsőfokú bíróságnak nem kellett döntenie, míg az összecszerűség vonatkozásában a már hivatkozott kormányrendelet alapján nem nyilatkozhatott, és a biztosító személyét a felperes felé a tárgyaláson megnevezte, mely biztosító beavatkozott és fizetési készséget mutatott. Megítélése szerint a perköltségről a Pp. 80. § (1) bekezdése alapján kellett volna az elsőfokú bíróságnak határoznia, figyelemmel arra, hogy 18.000 euró erejéig a követelés elismerésre került. Álláspontja szerint a felperes az eljárás során nem igazolta, hogy a perre okot adott, és a felperes mint károsult nem tett meg minden tőle elvárhatót annak érdekében, hogy igényét érvényesítse, így hivatkozott a Ptk. 340. § (1) bekezdésére, valamint a 2003. évi LX. törvény 108/A. § és 109. § rendelkezéseire, amelyek alapján a II. és III. rendű alperes a peres eljárásra nem adott okot, ezért az alperesek kamatfizetésre való kötelezése ellentétes a Ptk. rendelkezéseivel.

A III. rendű alperes a fellebbezésében az első fokú ítélete részbeni, a késedelmi kamat kezdő időpontja, valamint a perköltség megfizetésére kötelezése tekintetében történő megváltoztatását kérte akként, hogy a felperes késedelmi kamat és perköltség, valamint eljárási illeték egyetemleges megfizetésére irányuló kereseti követeléseit kérte elutasítani. Rámutatott, hogy a felperes a keresetét III. rendű alperessel szemben az utolsó tárgyaláson terjesztette ki, így arra részletes nyilatkozatot nem állt módjában tenni. Hivatkozott arra, hogy felperes kárbejelentése 2010. december 23. napján érkezett, így a 190/2004. (VI. 8.) Kormányrendelet 8. § (5) bekezdésében foglalt határidőn túl élt a felperes kárbejelentéssel, amely késedelem III. rendű alperesnek nem róható fel. Megítélése szerint az nem indok, hogy a felperes nem tudta ki a károkozó felelősségbiztosítója, figyelemmel arra, hogy magyarországi jogi képviselővel járt el a felperes. A késedelmi kamat kezdő időpontját így a III. rendű alperes tekintetében 2010. december 23. napjában kérte megállapítani, és egyúttal az ezt megelőző időszakra III. rendű alperessel szemben előterjesztett késedelmi kamat iránti igényt elutasítani kérte. Utalt arra, hogy 2011. szeptember 20. napján kelt levelében már tájékoztatta a felperest, hogy a totálkár összegét utalni kívánja, ezért megítélése szerint a felperes vele szemben alaptalanul és indokolatlanul terjesztette elő a keresetet, így a perköltség és eljárási illeték megfizetésére vonatkozó követelés is alaptalan.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az érdemben helyes és a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelő első fokú ítélet helybenhagyását indítványozta. Tárgyalás tartását nem kérte. Megítélése szerint nincs olyan kógens szabály, amely előírná, hogy a felperes az igényét kizárólag a III. rendű alperessel szemben érvényesítheti. Levelezést csatolt arra vonatkozóan, hogy az I. rendű alperestől kapott információ alapján nem a tényleges felelősségbiztosítóval szemben járt el, azaz az alperesi oldal tévedésbe ejtette és tartotta a felperest a biztosító kiléte tekintetében. Rámutatott, hogy a II. rendű alperes tudott az I. rendű alperes részére küldött ügyvédi felszólító levélről, amelynek ellenére csak a kereset kiterjesztést követően nevezte meg helyesen a biztosító személyét, ezért a Ptk. 4. §-ában foglaltakra hivatkozott az alperesek magatartása, eljárása vonatkozásában. A késedelmi kamatfizetés tekintetében a Ptk. 366. § (1) bekezdésére és 231. § (2)

bekezdésére utalt azzal, hogy a III. rendű alperes helytállási kötelezettsége nem önmagában, hanem II. rendű alperes kártérítési felelősségével együtt értékelendő, ezért a III. rendű alperes köteles helytállni a Ptk. 559. § (1) bekezdése alapján. A III. rendű alperes által megküldött kárszámítás vonatkozásában ismételten a Ptk. 4. §-ában foglaltakat hívta fel.

Fellebbezéssel kizárólag a késedelmi kamatfizetésre, a perköltség viselésére, az illeték megfizetésére, továbbá a teljesítés módjára vonatkozó ítéleti rendelkezés volt támadott, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 256/A. § b) és f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el a II. és III. rendű alperes fellebbezését a fellebbezési kérelmekhez kötötten.

A II. rendű alperes fellebbezése nem, míg a III. rendű alperes fellebbezése részben alapos.

A fellebbezési eljárásban nem volt vitatott a II. rendű alperes kártérítési felelősségének fennállta, valamint a III. rendű alperes 190/2004. (VI. 8.) Kormányrendelet 7. § (1) bekezdése szerinti helytállási kötelezettsége.

A Ptk. 567. § (3) bekezdése alapján a II. és a III. rendű alperes között a baleset időpontjában hatályos kötelező felelősségbiztosításra a 190/2044. (VI. 8.) Kormányrendelet rendelkezései alkalmazandók, és amennyiben e Kormányrendelet a Ptk-nak a biztosítási és ezen belül is a felelősségbiztosítási szerződésekre vonatkozó szabályaitól eltérő rendelkezéseket tartalmaz, akkor a Ptk. 567. § (3) bekezdése értelmében nem a Ptk., hanem e Kormányrendelet rendelkezései alkalmazandók. Így a Ptk. 559. § (1) és (2) bekezdésétől eltérő rendelkezést tartalmaz a káresemény időpontjában hatályos 190/2004. (VI. 8.) Kormányrendelet 8. § (1) bekezdése értelmében a károsult kártérítési igényét e rendelet alapján a biztosítási szerződés keretei között a károkozó, üzembentartó e rendelet szerinti biztosítójával szemben is jogosult érvényesíteni. E jogszabályi megfogalmazásból következően a felperes jogosult volt igényét a III. rendű alperessel szemben is közvetlenül érvényesíteni. Ugyanakkor a Kormányrendelet fenti megszövegezéséből- figyelemmel a II. rendű alperes kártérítési felelősségét megalapító Ptk. 346. § (1) bekezdés alapján érvényesülő 339.§ (1) bekezdésére is - nem következik, hogy a felperes közvetlenül ne érvényesíthetne igényt a károkozó II. rendű alperessel szemben is. Sem a Ptk., sem a Kormányrendelet fentebb felhívott rendelkezéseiből a szavak általánosan elfogadott értelmére is figyelemmel nem következik, hogy a II. és III. rendű alperes egymásközi viszonyában a II. rendű alperes a felperesi károsult felé fennálló kártérítés teljesítési kötelezettsége mögöttes lenne. A jogszabályi rendelkezésekből teljesítési sorrendiség nem vezethető le, így nincs jogszabályi alapja a II. rendű alperes azon kérelmének, hogy a felperessel szemben elsődlegesen teljesítésre a III. rendű alperes köteles, és a III. rendű alperes nem teljesítése esetén áll be csupán a II. rendű alperes teljesítési kötelezettsége. A fenti jogszabályi rendelkezésekből következően a felperes a kárát akár a II. rendű, akár a III. rendű alperessel szemben, illetőleg akár egyszerre, egy időben érvényesíthette, azonban ez utóbbi esetben a követelés csak egyszer illeti

meg, azaz az elsőfokú bíróság egyetemleges marasztalásra vonatkozó rendelkezése helytálló, annak megváltoztatására alap nem volt.

A II. rendű alperes késedelmi kamatfizetési kötelezettsége objektív, a Ptk. 360. § (1) bekezdésén alapul. Így az, hogy az elévülési időn belül mikor érvényesített követelést a felperes a II. rendű alperessel szemben, illetőleg, hogy a felelősségbiztosítóval szemben mikor terjesztette elő igényét és milyen módon, a II. rendű alperes késedelmi kamatfizetési kötelezettségét nem érinti.

A III. rendű alperes helytállási kötelezettségét a 190/2004. (VI. 8.) Kormányrendelet alapítja meg, annak a balesetkor hatályos 8. § (5) bekezdése kimondta, hogy a károsult a káreseményt - annak bekövetkeztétől számított - 30 napon belül köteles bejelenteni a biztosítónak. A határidő elmulasztása esetén - kivéve, ha a károsult bizonyítja, hogy az önhibáján kívül történt - a késedelmes teljesítés jogkövetkezményei a biztosítóval szemben nem alkalmazhatók.

A késedelmes teljesítés jogkövetkezménye a késedelmi kamatfizetési kötelezettség, ebből a jogszabályi rendelkezésből következően a III. rendű alperes késedelmi kamatfizetésre a károsult felé akkor köteles, ha a károsult 30 napon belül bejelentette a káreseményt, illetőleg az ezen túli kárbejelentés önhibáján kívül történt. A rendelkezésre álló adatok alapján tény, hogy a felperes a III. rendű alperesnél a káreseményt és egyúttal a kárigényét 2010. december 23. napján a III. rendű alpereshez érkezett levelében jelentette be, azaz a jogszabályban meghatározott 30 napos határidőn. Az, hogy ez a felperes önhibáján kívül történt, a rendelkezésre álló adatok alapján nem állapítható meg. A jogszabály a károsult kárbejelentési kötelezettségét határidőhöz kötötten írja elő, az alperesek által hivatkozott jogszabályok alapján a felperesnek lehetősége lett volna a károkozó gépjármű biztosítóját felkutatni, így ebből következően nem tekinthető a felperes önhibáján kívüllinek a III. rendű alperes felé a késedelmes kárbejelentés. Az, hogy az I. rendű alperes, illetőleg peren kívül a II. rendű alperes milyen közlést tett, e körben ügydöntő jelentőséggel nem bír, míg a II. rendű alperes perbevonását követően a III. rendű alperesi felelősségbiztosítót megjelölte. Miután a rendelkezésre álló adatok alapján nem állapítható meg, hogy a felperesi károsult a káreseményt önhibáján kívül jelentette be a jogszabályban meghatározott 30 napon túl, így a III. rendű alperessel szemben a késedelmes teljesítés jogkövetkezményei nem alkalmazhatók. Ezért a III. rendű alperes késedelmi kamatfizetésre az általa elismert 2010. december 23. napját megelőző időre nem kötelezhető. Így ennek megfelelően módosította a másodfokú bíróság az első fokú ítéleti rendelkezést.

Mind a II., mind a III. rendű alperes érdemi ellenkérelme az elsőfokú eljárásban a kereset elutasítására irányult. Keresetet elismerő nyilatkozatot kifejezetten sem a II., sem a III. rendű alperes nem tett. Elsőfokú eljárásban tett ellenkérelmük a kereset részbeni elismerésének sem volt tekinthető. A III. rendű alperes sem peren kívül, sem a peres eljárás során nem teljesített a felperesnek. A III. rendű alperes a kereset rá történő kiterjesztését követően a tárgyalás berekesztését megelőzően a 11. sorszámú jegyzőkönyv 2. oldalán rögzített nyilatkozata szerint a kereset teljes elutasítását kérte. A III. rendű alperes perbevonása előtt, beavatkozóként történő

perbeli részvételekor sem tett a követelésre még részbeni elismerő nyilatkozatot sem, illetőleg nem is teljesített, így arra történő fellebbezési hivatkozása, hogy alaptalanul, indokolatlanul került sor vele szemben a kereset előterjesztésére, megalapozatlan. A másodfokú bíróság rámutat arra, hogy a követelés elismerése a teljes vagyoni követelés elismerését jelenti, így az, hogy önmagában a jogalapot elismerte a II. rendű alperes, illetve a III. rendű alperes is, a Pp. 80.§ (1) bekezdés alkalmazására nem adott alapot. A Pp. 80. § (2) bekezdés alkalmazhatósága fel sem merült, miután a felperes a per ura, és ő volt jogosult megjelölni, hogy kivel szemben, milyen törvényi alapon kíván pert indítani. A perköltség viseléséről a döntés a Pp. eljárási szabályain alapul, anyagi jogszabályok agy a Ptk. 4.§, 340. § (1) bekezdése nem alkalmazható, az abban foglaltaknak ügydöntő jelentősége nincs. Ebből következően mind a II., mind a III. rendű alperes a perre okot adott, ezért a Pp. 80. § (1) bekezdésében foglalt feltétek hiányában a felperes részbeni pernyertessége folytán a Pp. 81.§ (1) bekezdése alapján kellett az elsőfokú bíróságnak a perköltség viseléséről határoznia. A Pp. perköltség viselésére vonatkozó szabályai között egyéb, a bíróság mérlegelésétől függő, I-II. rendű alpereseket a perköltség viselése alól mentesítő szabályozás nincs, így arra alap nem volt, hogy a II-III. rendű alperesek perköltség viselésére kötelezését a bíróság mellőzze. Mindebből következően az illetékfizetésre vonatkozó rendelkezés is megalapozott volt, annak megváltoztatására jogszabályi lehetőség nem volt.

A kifejtettek értelmében a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését a Ptk. 256/A. § (6) bekezdés alapján alkalmazandó Ptk. 253. § (1) bekezdés szerint részben, a III. rendű alperes késedelmi kamatfizetési kötelezettségének kezdő időpontja tekintetében megváltoztatta, egyebekben a fellebbezett rendelkezéseket helybenhagyta.

A III. rendű alperes fellebbezése részben volt alapos, míg ezt meghaladóan, továbbá a II. rendű alperes fellebbezése teljes egészében megalapozatlan volt, ezért a másodfokú eljárásban felmerült perköltségről a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 81. § (1) bekezdésére is figyelemmel, a kifejtett ügyvédi tevékenységeket és az előlegezett költségeket is mérlegelve akként határozott, hogy mindegyik peres fél a fellebbezési eljárásban felmerült költségét maga viseli.

Budapest, 2012. augusztus 30.

Dr. Németh László sk.
a tanács elnöke

. Merőtey Anikó sk.. Kincses Attila sk.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

Réczi Imréné
bíróági ügyintéző